

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

GUIA DOCENT GRAU HISTÒRIA

Tendències Historiogràfiques Actuals

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Tendències Historiogràfiques Actuals
Codi	100390
Crèdits ECTS	6 ECTS
Curs i període en el que s'imparteix	3er curs
Horari	<i>(link a la pàgina web del centre o titulació)</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Facultat Filosofia i Lletres</i>
Llengües	Castellà i Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Jordi Cortadella Morral
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	Facultat de Filosofia i Lletres
Despatx	B7-153
Telèfon (*)	93.581.1286
e-mail	Jordi.Cortadella@uab.cat
Horari d'atenció	A determinar

2. Equip docent

Nom professor/a	Ricardo García Carcel
Departament	Història Moderna i Contemporània
Universitat/Institució	Facultat de Filosofia i Lletres
Despatx	B7-1076
Telèfon (*)	93. 581. 3227
e-mail	Ricardo.Garcia@uab.cat
Horari de tutories	
Nom professor/a	Xavier Domènech Sampere
Departament	Història Moderna i Contemporània
Universitat/Institució	Facultat de Filosofia i Lletres

Despatx

Telèfon (*)

e-mail

Horari de tutories

Nom professor/a

Departament

Universitat/Institució

Despatx

Telèfon (*)

e-mail

Horari de tutories

3.- Prerequisits

Per dotar l'alumnat d'una formació bàsica en les tendències historiogràfiques actuals que es deriven dels estudis històrics, cal que els estudiants tinguin uns coneixements previs en Història en general, des de l'Antiga fins a l'Època contemporània.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'objectiu principal és el de formar als estudiants en el coneixement de les tendències historiogràfiques que s'ha desenvolupat, sobre tot, en els segles XIX i XX i ha anat conformant les visions dels processos històrics. Prèviament, com a base per entendre la historiografia dels dos darrers segles, es farà un ràpid recorregut pels conceptes fonamentals de la historiografia clàssica, medieval, humanista i de la Il·lustració. Els eixos del temari es centraran en les tres visions sorgides al segle XIX: la nacionalista, la positivista i la marxista. Es busca la conjugació, per altra part, de la historiografia catalana, la espanyola i la general, europea i americana, a través dels seus grans representats. El que ens interessa és examinar el procés de construcció de la memòria col·lectiva al llarg dels últims segles. Finalment, volem examinar l'estat actual de la ciència històrica amb les últimes tendències i els signes indicatius de crisi de la Història en la seva concepció (relacions amb les ideologies i la política) i en la seva incidència en el mercat mediàtic.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE3. Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar críticament els seus desenvolupaments.
Resultats d'aprenentatge	<ul style="list-style-type: none"> -CE3.4 Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques en els diferents períodes de la Història. -CE3.5 Avaluar críticament la complexitat dels processos històrics i historiogràfics. -CE3.6 Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica.
Competència	-CE12. Transmetre coneixements, comunicar conclusions de manera clara en diversos suports comunicatius.
Resultats d'aprenentatge	-CE12.3 Comunicar coneixements i el seu procés de gestació.
Competència transversal	<ul style="list-style-type: none"> -CT4. Comunicar coneixements històrics en llengua estrangera. -CT6. Gestionar la informació. -CT8. Prendre decisions. -CT9. Treballar en equip. -CT11. Treballar en equip respectant tots els punts de vista. -CT13. Raonar críticament. -CT14. Aprendre de forma autònoma.
Resultats d'aprenentatge	-CE22. Aplicar les habilitats necessàries per a la valorització i divulgació del coneixement històric.

6.- Continguts de l'assignatura

1. El concepte de la història a Grècia i Roma clàssiques. D'Herodot a Tàcit.
2. El providencialisme històrics a l'Edat Mitjana i l'Escolàstica. Les cròniques de la Corona d'Aragó i Castella
3. L'Humanisme renaixentista i les biografies exemplars. Les fonts i la crítica de les fonts.
4. La història en el Barroc i les històries oficials. El nacionalcatolicisme. Mariana. La historiografia catalana.
5. La Història a la Il·lustració. La històrica crítica. Mayans. La historiografia catalana: de Feliu de la Peña a Capmany.
6. El romanticisme liberal. El nacionalisme. Michelet i Macaulay. L'historicisme Alemany. Els orígens del materialisme històric. La historiografia espanyola: Modesto Lafuente. La historiografia catalana: Víctor Balaguer.
7. El positivisme de la segona meitat del segle XIX. La Acadèmica de la Història. La

història alternativa. Jacob Burckhardt i Max Weber

8. La història econòmica i social. L'Escola dels Annals. Bloch, Febvre i Braudel. La historiografia catalana: Vicens Vives i la seva escola. El nacionalisme: Rovira i Virgili i Soldevila.
9. El marxisme del segle XX. Vilar, Hobsbawn y Thompson. La historiografia marxista espanyola i catalana.
10. La història de les mentalitats. Le Goff y Duby
11. La crisi de la història i la postmodernitat. La nova història cultural i social. Natalie Z. Davis, Carlo Ginzburg y Roger Chartier. El gir lingüístic. La història de les dones.
12. Present i futur de la història. Debats historiogràfics sobre història antiga, medieval, moderna i contemporània

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Assistència a classes teòriques dirigides pel professor.

Debats historiogràfics dirigits pel professor sobre temes centrals de la historiografia moderna i contemporània (exposicions orals en grups de discussió), per exemple: concepte de romanització, concepte de “reconquesta”, concepte de “Llegenda negra”, concepte d’“Imperi” **[POSEU ALTRES EXEMPLES PROPIS]**

Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics individuals i/o col·lectius..

Lectura comprensiva de textos.

Estudi personal.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes teòriques	39	-Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques en els diferents períodes de la Història. -Avaluar críticament la complexitat dels processos històrics i historiogràfics. -Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica.
Pràctiques (debats historiogràfics) i tutories dirigides pel professor	6	- Comunicar coneixements històrics en llengua estrangera. -Prendre decisions. -Treballar en equip. -Adquirir els instruments necessaris per a la valorització i divulgació del coneixement històric.

Supervisades

Tutories	13	- Prendre decisions. - Treballar en equip.
----------	----	---

		- Treballar en equip respectant tots els punts de vista.
Exercicis pautats d'aprenentatge	9,5	-Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques en els diferents períodes de la Història. -Avaluar críticament la complexitat dels processos històrics i historiogràfics. -Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica. -Comunicar coneixements i el seu procés de gestació.

Autònomes

Estudi personal	45	-Gestionar la informació. -Raonar críticament. -Aprendre de forma autònoma
Lectura de textos. Redacció de treballs. Preparació de comentaris orals i seminaris. Recerca de informació bibliogràfica. Elaboració d'un vocabulari específic de l'època	30	-Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques en els diferents períodes de la Història. -Avaluar críticament la complexitat dels processos històrics i historiogràfics. -Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica.

8.- Avaluació

La matèria s'avaluarà aplicant els procediments següents:

- Proves escrites, tant parcials com examen escrit final (60%).
- Realització de treballs, ressenyes, resums comentaris analítics sobre els textos i altres documents proposats (quadres, gràfics, mapes, imatges ...) i / o preparació de comentaris orals i seminaris (30%).
- Debats historiogràfics amb exposicions orals en grups de discussió (10%).

S'establiran uns mínims de compliment a partir dels quals l'estudiant estarà en condicions de superar la matèria.

ACTIVITATS D'AVUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

Proves escrites; presentacions orals	7,5	-Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques en els diferents períodes de la Història. -Avaluar críticament la complexitat dels processos històrics i historiogràfics. -Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica. -Raonar críticament. -Aprendre de forma autònoma.
--------------------------------------	-----	--

9- Bibliografia i enllaços web

- Aurell, J., Balmaceda, C., Burke, P., Soza, F. (2013). *Comprender el pasado. Una historia de la escritura y el pensamiento histórico*. Akal, Madrid.
- Balcells. Albert (coord.) (2004). *Història de la historiografia catalana*. IEC, Barcelona.
- Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics* (2011), núm. 22; monogràfic sobre historiografia catalana dirigit per Jaume Sobrequés
- http://publicacions.iec.cat/PopulaFitxa.do?moduleName=revistes_cientifiques&subModuleName=&idCatalogacio=15488
- Burrow, John (2009). *Historia de las Historias de Heródoto al siglo XX*. Barcelona, Crítica.
- Fontana, Josep (1982). *Historia. Análisis del pasado y proyecto social*. Crítica, Barcelona.
- Fontana, Josep (2000). *La història dels homes*. Crítica, Barcelona (versió castellana, Crítica 2005).
- García Cárcel, Ricardo. (2011). *La herencia del pasado. Las memorias históricas de España*. Galaxia Gutemberg, Barcelona,.
- Hernández Sandoica, Elena (2004). *Tendencias historiográficas actuales. Escribir historia hoy*. Akal, Madrid.
- Moradiellos, Enrique (2001). *Las caras de Clío. Una introducción a la Historia, Siglo XXI*, Madrid.
- Sánchez Marcos, Frenando (2002). *Invitación a la historia. La historiografía de Heródoto a Voltaire a través de sus textos*. Idea Books, Barcelona.
- Sánchez Marcos, Frenando (2012). *Las huellas del futuro. Historiografía y cultura histórica en el siglo XX*. Edicions i Publicacions de la Universitat de Barcelona, Barcelona.
- Peiró, Ignacio (2013). *Historiadores en España*. Prensas Universitarias de Zaragoza, Zaragoza.
- Peiró, I., Pasamar, G. (2002). *Diccionario Akal de historiadores españoles contemporáneos (1840-1980)*. Madrid, Akal.
- Simón, Antoni (dir.) (2011). *Tendències de la historiografia catalana*. PUV, València.

10.- Programació de l'assignatura

L'assignatura constarà de 15 setmanes d'activitats dirigides a raó d'un tema per setmana. El primer dia de la setmana estarà ocupat per les explicacions teòriques i el segon per l'estudi de casos concrets.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
---------	------------	------	----------	------------------------

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

